

N:o 8.

Ank. till Riksd. Kansli den 11 Maj 1877, kl. 8 e. m.

Särskilda Utskottets för behandling af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till utsökningslag och i sammanhang dermed erforderliga författningar Memorial N:o 4, i anledning af dels återremiss, dels skiljaktiga beslut i vissa delar af Utskottets Utlåtande N:o 1.

Enligt till Utskottet ankomna protokollsutdrag hafva vid behandlingen af nämnda utlåtande båda Kamrarne godkänt Utskottets förslag angående

1—17, 19—55, 57—61, 63, 64, 66—81, 83—85, 87—102, 106—115, 117—178 och 180—192 §§ af utsökningslagen;

1—8, 10—18, 19, med undantag af de delar, hvori föreslås förändrad lydelse af 2 § 3 mom. och 126 § konkurslagen, samt 20—23 §§ af förordningen om nya utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall;

samt förordningen angående stämmingsmän.

Derjemte hafva båda Kamrarne afslagit Utskottets förslag till lydelse af 62 § utsökningslagen och i stället godkänt denna §, sådan den lyder, enligt Kongl. Maj:ts förslag.

Beträffande åter öfriga delar af utlåtandet, så hafva dels i vissa delar hvardera Kamraren fattat skiljaktiga beslut, dels båda Kamrarne till Utskottet återremitterat andra delar; och hafva Kamrarne i sammanhang härmed lemnat Utskottet öppen rätt att, vid ärendets förnyade handläggning, i afseende å de paragrafer, hvilka blifvit med eller utan ändring godkända, föreslå sådane jemkningar, som af ifrågasatta förändringar i återförvisade delar kunde föranledas.

I anledning af dessa skiljaktiga beslut och återremisser får Utskottet nu afgifva utlåtande, dervid Utskottet gör början med

A. Förslaget till utsökningslag.

18 §.

Uti denna §, som blifvit oförändrad antagen af Första Kammaren, har Andra Kammaren beslutat den redaktionsändring, att orden »besannad afskrift af samma handlingar» utbyts till: *samma handlingar i hufvudskrift eller besannad afskrift*. Och då med denna förändring endast afsetts att tydligare utmärka hvad som uppenbarligen varit åsyftadt med den af Första Kammaren antagna redaktion, eller att besannad afskrift icke behöfde ingifvas i annat fall än då besvärshandlingarna i original icke återställes, får Utskottet vördsamt hemställa

att Första Kammaren, med frånträdande af sitt förra beslut, ville biträda Andra Kammarens beslut angående förevarande §.

33, 34, 35, 36 och 175 §§.

33—36 §§, hvilka inom Kamrarne föredragits i ett sammanhang, hafva blifvit af båda Kamrarne till Utskottet återremitterade. Enligt hvad de inom Kamrarne hållna öfverläggningar utvisa, hafva dock anmärkningar icke framstälts mot 33—35 §§, hvilka öfverensstämma med motsvarande 33—36 §§ i Kongl. Maj:ts förslag, med endast den olikhet att 33 och 34 §§ i sistnämnda förslag blifvit sammanförda till en §, och att i följd deraf de båda efterföljande §§:s nummerordning och en hänvisning i den ena af dem blifvit förändrad. Anmärkningarne afse uteslutande den 36 §, deri Utskottet föreslagit att i utsökningsmål handlingar skulle få till öfverexekutor insändas med allmänna posten och att, om part det äskat och förskjutit nödiga kostnader, ej allenast af honom ingifna handlingar med derå tecknad besked skulle till honom genom öfverexekutors försorg med posten afsändas, utan ock utslaget i målet blifva till parten på enahanda sätt afsändt. Häremot har blifvit erinradt inom Första Kammaren, att genom ett dylikt stadgande öfverexekutorerne blefvo ombud för de enskilde parterne och således komme till dem i en ställning, som icke vore förenlig med öfverexekutorernes embetsmannabefattning och att derjemte den redovisning för inkomna medel samt deras användande och dervid till äfventyrs blifvande öfverskott, som ett stadgande i nämnda syftning komme att för öfverexekutorerne medföra, lätt skulle föranleda förvecklingar och svårigheter och dessutom, åtminstone under de tider då utsöknings-

målens antal vore stort, kräfva arbetskrafter, större än den nuvarande organisationen medgäfvé. Icke heller medförde den föreslagna anordningen någon synnerlig nytta för parterne eller trygghet för dem att deras rätt blefve behörigen iakttagen. Dels vore nemligen stadgandet ofullständigt i så måtto, att öfverexekutor ej hade skyldighet att meddela parterne sådana under målets handläggning gifna förelägganden, som omnämnas i 18—21 §§, dels kunde det ofta inträffa, att hinder mot målets upptagande eller utslagets tillsändande uppstode derigenom att de med posten insända handlingarne icke voro behörigen karterade eller att de till lösen för blifvande beslut och dess afsändande bifogade medel vore dertill otillräckliga. För att parten icke skulle utsätta sig för äfventyret att förlora sin rätt, måste han således i allt fall sjelf eller genom ombud på stället göra sig underrättad om målets behandling. Parternes intresse skulle bättre befrämjas, om öfverexekutorerne genom länskungörelserna gäfvé anvisning på lämpliga personer, hvilka åtog sig att i utsökningsmål gå parter tillhanda med det biträde, hvarom de kunde anlitas.

Inom Andra Kammaren hafva af några ledamöter likartade anmärkningar framstälts, under det att andra åter ansett, att ytterligare föreskrifter borde meddelas, såsom om försändelsernas rekommenderande, om återupptagande af s. k. promotorialer o. s. v.

Vigten och behofvet deraf att i utsökningsmål sådana lättnader må beredas parterne i afseende å handlingars ingifvande samt delfäende af beslut och utslag, att de olägenheter, hvilka med den nuvarande organisationen af öfverexekutorerne, åtminstone å landet, äro förenade, varda så litet känbara som möjligt, hafva emellertid blifvit inom båda Kamrarne vitsordade; och vid sådant förhållande har Utskottet, då det sätt för lättnaders beredande, som Utskottet föreslagit, icke vunnit godkännande, ansett sig böra tillse, om icke andra utvägar för det åsyftade målet må finnas. En sådan utväg — hvilken icke träffas af de anmärkningar, som framstälts mot Utskottets förra förslag — skulle vara, om någon eller några hos öfverexekutor anstälde tjenstemän eller af öfverexekutor dertill särskildt förordnade personer fingo skyldighet att mot en billig, beständ taxa och under tjenstemannaansvar tillhandagå parter med handlingars ingifvande till öfverexekutor samt utlösande och afsändande till parterne af meddelade beslut och utslag. Utskottet förutsätter, att om dessa personer, hvilkas namn och adress borde genom länskungörelserna eller på annat lämpligt sätt tillkännagifvas för allmänheten, tillika kunde åläggas att, i händelse hinder för insända handlingars ingifvande till öfverexekutor, till följd af bristande kartering

eller af annan orsak, möter, derom med posten underrätta insändaren, skulle genom en dylik anordning parternes fördel till och med bättre än genom Utskottets förra förslag befrämjas. De föreskrifter, som i dylik eller likartad syftning må finnas för ändamålet nödiga, och hvilka icke torde böra inskränkas allenast till utsökningsmål, utan äfven kunna göras tillämpliga å andra ärenden, som hos Konungens Befallningshafvande anhängiggöras eller fullföljas, synas emellertid, lika litet som de bestämmelser, hvilka, på sätt Utskottet i sitt förra betänkande erinrat, må erfordras för att bereda parter tillfälle att kunna omedelbart brefvexla med underexekutorerne och få med posten sig tillsända af desse indrifna medel, hvarken behöfva eller lämpligen böra hafva sin plats i utsökningslagen, utan kunna i administrativ väg meddelas.

Vid sådant förhållande anser Utskottet lämpligast vara, att 33—36 §§ återställas till den lydelse de ega enligt Kongl. Maj:ts förslag, men att Riksdagen må hos Kongl. Maj:t anhålla om nödiga föreskrifters meddelande för ernående af det nu angifna ändamålet; och får derföre och med stöd af den Utskottet, på sätt här ofvan är nämndt, lemnade rätt Utskottet hemställa:

2:o) att 33, 34, 35 och 36 §§ må bibehållas vid den lydelse motsvarande §§ i Kongl. Maj:ts förslag ega; att i följd häraf 175 § i Utskottets förslag, hvilken blifvit af båda Kamrarne godkänd, likaledes måtte erhålla den lydelse, § eger uti Kongl. Maj:ts förslag; och att Riksdagen, vid anmälan af sitt beslut i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition i ämnet, må i underdånighet anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t tillse, huruvida icke såväl hos öfver- som underexekutorer uti utsökningsmål lättnader uti ofvan angifvet syfte må kunna beredas parterne samt att i sådan händelse Kongl. Maj:t måtte, om möjligt innan den nya utsökningslagen träder i kraft, vidtaga de åtgärder och meddela de föreskrifter, som för ändamålet finnas erforderliga.

56 §.

Denna §, hvori stadgas att den som vill söka utmätning enligt 55 § för auktionsfordran, skall till utmätningssmannen aflemna, jemte skriftlig ansökan, protokollet öfver auktionen, har blifvit godkänd af Första Kammaren, hvaremot Andra Kammaren beslutat den ändring, att *protokollet* utbyttis till: *utdrag af protokollet*.

Den olikhet mellan Kamrarnes beslut, som sålunda förefinnes — och hvilken icke läser angå saken, utan endast redaktionen, enär uppenbart torde vara, att protokollet behöfver företes endast i den del, hvarom fråga är — torde kunna sammanjemkas på det sätt, att på utmätningssökandens eget val göres beroende antingen han vill förete hela protokollet eller utdrag deraf. Utskottet föreslår derföre:

3:o) att Kamrarne måtte, med frånträdande af sina angående 56 § fattade beslut, antaga följande lydelse af denna §:

Vill någon erhålla utmätning enligt 55 §, skall skriftlig ansökan jemte protokollet vid auktionen eller utdrag deraf till utmätningssmannen aflemnas.

65 §.

Enligt Utskottets förslag lydde denna § sålunda:

»Från utmätning skola undantagas nödiga gång- och sängkläder för gäldenären, hans hustru och oförsörjda barn. Saknas utväg till nödortföttigt uppehälle; då skall af det förråd, som i huset finnes, undantagas hvad till underhåll för en månad tarfvas, så ock nödiga arbetsredskap och husgeråd, dock ej öfver ett värde af etthundra kronor. Lös pant må ej undantagas från utmätning för den gäld, hvarför pantsättningen skett.»

Detta förslag antogs af Första Kammaren, dock med den ändring, att *etthundra* ändrades till *femtio*. Andra Kammaren åter har ansett §:n böra hafva följande lydelse:

»Från utmätning skola undantagas nödiga gång- och sängkläder för gäldenären, hans hustru och oförsörjda barn. Saknas utväg till nödortföttigt uppehälle, då skall af det förråd, som i huset finnes, undantagas hvad till underhåll för en månad tarfvas, så ock de mest nödvändiga lösören, dock ej öfver ett värde af 100 kronor. Lös pant må ej undantagas från utmätning för den gäld, hvarför pantsättningen skett.»

Olikheterna mellan dessa båda beslut bestå deri, att dels maximumvärdet å egendom, som får undantagas, blifvit olika bestämdt af de särskilda Kamrarne, dels Andra Kammaren ansett att inom det fastställda maximum nödvändiga lösören, af hvilket slag som helst, böra vara fredade, under det att Första Kammaren lemnat dylikt skydd endast åt nödiga arbetsredskap och husgeråd.

Utskottet har ansett de olika meningarne kunna sammanjemkas, om maximumvärdet fastställes till 75 kronor, och om, i fråga om arten af den

egendom som får undantagas, den af Andra Kammaren omfattade åsigt upptages, men med den närmare bestämning, att arbetsredskap skall i främsta rummet skyddas; Och får Utskottet således hemställa:

4:o att Kamrarne, med frångående af sina i afseende å 65 § fattade beslut, måtte för denna paragraf antaga följande lydelse:

Från utmätning skola undantagas nödiga gång- och sängkläder för gäldenären, hans hustru och oförsörjda barn. Saknas utväg till nödtorftigt uppehälle, då skall af det förråd, som i huset finnes, undantagas hvad till underhåll för en månad tarivas, så ock nödiga arbetsredskap eller andra lösören, dock ej öfver ett värde af sjutiofem kronor. Lös pant må ej undantagas från utmätning för den gäld, hvarför pantsättningen skett.

82 §.

Förevarande paragraf har blifvit återremitterad af båda Kamrarne. Under den öfverläggning, som inom Första kammaren föregick återremissen, uttalades betänkligheter mot den i paragrafen uttryckta grundsats, att enligt regel ett köp af fast egendom, så länge lagfart ännu ej egt rum, ej borde hindra egendomens utmätande för förre egarens gäld, och man befarade, att denna grundsats, om den godkändes, skulle draga med sig stor villrådighet i fråga om tolkningen ej blott af utsköningslagen, utan äfven af andra lagar, i flera uppgifna fall, der det gälde att bedöma den rättsställning, som innehafves af en person, som inköpt en fastighet, men icke hunnit att lagfara den.

Såsom Hans Excellens Herr Statsministern i sitt yttrande till statsrådsprotokollet (Bil. N:o 2 till den nådiga propositionen, s. 7) anført, skulle genom ett uteslutande af 82 § det nuvarande missförhållandet, att gäldenären genom att upprätta en öfverlåtelsehandling, hvilken endast för detta ändamål användes och hvarå lagfart aldrig sökes, kan förhindra att hans fastighet tages i mät till gäldande af hans förbindelser, komma att för framtiden fortfara. Stadgandet torde således ej böra borttagas. I anledning af de franställda betänkligheterna synas dock några ändringar kunna vidtagas. Dels torde den i 2 mom. af § bestämde tid, inom hvilken nye egaren skall söka lagfart för att skydda egendomen mot utmätning för förre egarens gäld, kunna något utsträckas, nemligen till den allmänna rättegångsdag för lagfartsärenden, som näst efter fjorton dagar från utmätningen infaller. Dels synes, enär i åt-

skilliga landsorter, hvarest ting hålles endast en eller två gånger om året, kan inträffa, att auktionen å den utnätta egendomen kommer att hållas innan den sålunda bestämda lagfartstiden tilländagått, tillfälle å ena sidan böra lemnas nye egaren att i allt fall genom anmälan af öfverlåtelsen hindra utmätningens bringande till fullbordan, och å andra sidan trygghet böra beredas den, som å auktion inköper fastigheten och därför erlägger betalning, att ej blifva i sin besittning rubbad på grund af en okänd och möjligen med uppsåt hemlighållen öfverlåtelse. För den händelse att öfverlåtelsen icke är för auktionsförrättaren känd, torde således nye egaren böra åläggas att sist vid auktionen göra sitt anspråk gällande. Någon egentlig våda för honom af den sålunda bestämda preskriptionstiden lär icke vara att befara, då det väl i allmänhet torde få anses att, så snart en verklig försäljning egt rum, sådant innan auktionens utlysande skall komma till auktionsförrättarens kännedom, och i allt fall genom auktionens offentliga kungörande nye egaren erhåller uppmaning att vid auktionen bevaka sin rätt. Genom de ifrågasatta ändringarne torde derjemte, i den mån sådant genom bestämmelser i utsökningslagen kan ske, undanröjas de kollisioner, hvilka förmenats kunna uppkomma i följd af förevarande paragraf.

Utskottet får därför hemställa:

5:o) att Kamrarne måtte antaga följande lydelse af 82 §.

Öfverlåter någon sin fasta egendom till annan, må, innan nye egaren sökt lagfart, öfverlåtelsen ej utgöra hinder för egendomens utmätande för förre egarens gäld.

Sökes å öfverlåtelse, som före utmätningen skett, lagfart samma dag, då utmätningen verkställes eller sist å den allmänna rättegångsdag för lagfartsärenden, som näst efter fjorton dagar från utmätningen infaller; då vare ej utmätningen gällande emot nye egaren, med mindre att fordran, som utsökes, är i egendomen in-tecknad eller eljest sådan att, efter ty i lag i öfrigt stadgas, egendomen därför häftar, ända att den kommit ur gäldenärens hand. Har auktion till egendomens försäljning blifvit kungjord att hållas innan den rättegångsdag, som nämnd är, inträffar, eller å samma dag, åligge dock nye egaren att före auktionen öfverlåtelsen anmäla och sin åtkomst-handling i hufvudskrift eller besannad afskrift för auktionsförrättaren uppvisa. Sker ej sådan anmälan, vare

utmätningen emot nye egaren gällande, ändå att lagfart sökes å tid, som förut är sagd.

Göres af nye egaren anmälan, på sätt nu stadgadt är, eller har öfverlåtelsen blifvit för auktionsförrättaren kunnig innan han utsatt dag för egendomens försäljning, skall, derest öfverlåtelsens verkan mot utmätningen är beroende derpå, att lagfart kommer att sökas å tid, som ofvan är sagd, auktionsförrättaren låta med försäljningen anstå till dess sig visat, om lagfarten sökes.

85 och 86 §§.

Båda Kamrarne hafva till Utskottet återremitterat 86 §, hvori stadgas att om vid utmätning gäldenär finnes sakna full tillgång till gäldande af skuld, hvarför utmätning blifvit sökt eller uppgifven tillgång finnes tvistig eller ej kan för annan orsak straxt till betalning i laga ordning användas, gäldenären skall vara pliktig att, i händelse borgenär sådant yrkar, med ed styrka, att han ej eger annan tillgång, än den som uppgifven är. Af de yttranden, som enligt diskussionsprotokollen föregått beslutet om återremiss, framgår att flertalet af talarne ansett, att då, på sätt Riksdagen i sin underdåniga skrifvelse den 11 Maj 1876 uttalat, användandet af eder borde i möjligaste mån inskränkas, den uti förevarande § ifrågasatta edgång borde alldeles borttagas och att i stället borde antingen fordras en på heder och samvete afgifven förklaring att utmätningens tillgångar ej funnos eller ock intagas i konkurslagen en föreskrift, att borgenär egde ovilkorlig rätt att fordra en gäldenärs försättande i konkurs, så snart denne vid utmätning icke kunde uppgifva tillgångar till skuldens betäckande. Någre ledamöter hafva visserligen föreslagit, att edgång skulle kunna åläggas i händelse öfverexekutor funne skäl dertill förefinnas, men häremot har blifvit erinradt, att i sådan händelse förlorade edgången helt och hållet naturen af fattigdomsed och förvandlades till värjemålsed.

I följd af den uppfattning som sålunda inom Kamrarne synes hafva gjort sig gällande, och då Utskottet af nyss anfördt skäl funnit förslaget att göra edgången beroende på öfverexekutors pröfning vara mindre riktigt, har Utskottet ansett sig hafva till åliggande att tillse hvilket annat tvångsmedel än edgång må kunna användas för att förmå en gäldenär att uppgifva alla sina tillgångar. Att i detta hänseende fordra en på heder och samvete afgifven förklaring har Utskottet icke kunnat tillstyrka, ty — oafsedt att i sådant fall det blefve nödigt att göra ett

tillägg till strafflagen om den kriminela påföljd, som gäldenären skulle ådraga sig, i händelse han afgåfve en veterligen osann förklaring — torde det ej vara lämpligt att för detta enstaka fall införa en så ny och för vår lagstiftning eljest främmande anordning, utan lär — om den ock vore ändamålsenlig — dermed böra uppskjutas till dess en allmän revision af bestämmelserna rörande eder kommer till stånd. Riktigare, åtminstone för närvarande, synes enligt Utskottets åsigt vara att, på sätt den år 1868 tillsatta komité för utsökningsväsendets ordnande föreslog, i konkurslagen intaga stadgande derom att brist på utmätningssbara tillgångar skall utgöra anledning till gäldenärens försättande i konkurs. Genom nämnde lags bestämmelser angående bouppteckningsed och äfventyret för tredska att gå sådan ed erhållas sedermera tillräckliga tvångsmedel för att framtvinga en sanningsenlig uppgift rörande tillgångarne. Visserligen möter härcinot den af Nya lagberedningen framhållna betänklighet, att konkursernas antal möjligen skulle ökas och företrädesvis just med sådana, hvilka konkurslagen i 126 § velat förhindra, men Utskottet har föreställt sig, att den kostnad och omgång, som äro förenade med gäldenärens sättande i konkurs, skola afhålla borgenären att anlita denna utväg i annan händelse, än då han har verklig anledning att antaga, det gäldenären innehar tillgångar, som han söker undandölja.

Då således någon sådan edgång, som blifvit föreslagen i 86 §, icke skulle ifrågakomma, blefve deraf en följd, att denna paragraf komme att alldeles utgå. På det att emellertid nummerföljden i alla efterföljande paragrafer af lagen icke måtte behöfva rubbas, har Utskottet, med stöd af den Utskottet lemnade rätt att föreslå jemkningar, ansett, att 85 §, som redan blifvit af Kamrarne godkänd, lämpligen kunde, om blott en redaktionsändring vidtoges i senare punkten, delas i två paragrafer; Och får alltså Utskottet, som kommer att här nedan föreslå de ändringar i Förordningen om nya Utsökningslagens införande, som blifva en följd af den ifrågavarande edgångens borttagande, hemställa:

6:o) att Kamrarne, med afslag å 86 § sådan den lyder uti Utskottets förra förslag och med frånträdande af sitt angående 85 § fattade beslut, ville gifva följande lydelse åt

85 §.

Utmätningssmannen åligger att, då fast egendom blifvit tagen i mät, genast anmäla det hos öfververkutoren och

tillika, om gäldenären vid utmätningen uppgifvit auktionsställe, såsom i 94 § sägs, gifva det tillkänna. och åt

86 §.

Har fast egendom blifvit utmätt för icke intecknad fordran, vare utmätningssmannen pliktig att genast å landet till domaren och i stad till Rätten insända bevis om utmätningen och beloppet af den fordran, hvarför utmätningen skett.

103 §.

Denna paragrafs första moment har blifvit godkänt af båda Kamrarne. I fråga om andra momentet, deri Utskottet, med frångående af Kongl. Maj:ts förslag, hemställt, att auktion å utmätt fast egendom skulle ega rum endast i *uppslag*, hafva deremot Kamrarne stannat i olika beslut, i ty att Andra Kammaren godkänt Utskottets förslag, under det att Första Kammaren i stället antagit Kongl. Maj:ts förslag, enligt hvilket förevarande moment har följande lydelse:

»Försäljningen gånge för sig genom utrop i upp- och afslag, der ej gäldenären och borgenären öfverenskomma, att försäljningen må ske endast genom uppslag, och sådant ej bestrides af annan, hvars rätt är i fråga.»

Dessa skiljaktiga beslut torde kunna sammanjemkas på det sätt, att försäljning i uppslag bestämmes såsom regel, men att åt gäldenären medgifves rätt att, om han finner sådant för sig förmånligare, före auktionen, d. v. s. innan utrop sker, fordra försäljning genom utrop i upp- och afslag; Och Utskottet får således hemställa:

7:o) att Kamrarne, med frånträdande af sina angående 2 mom. af 103 § fattade beslut, måtte för detta moment antaga följande lydelse:

Egendomen säljes i uppslag, der ej gäldenären före auktionen yrkar, att försäljningen skall ske genom utrop i upp- och afslag.

104 och 105 §§.

Dessa paragrafer, hvilka innehålla bestämmelser, den förra, angående förfarandet, då flera fasta egendomar, som för en fordran äro gemensamt

intecknade, skola utmättningsvis säljas, och den senare, angående exekutiv försäljning af fast egendom, som häftar för servitut, nyttjanderätt eller rätt till afkomst eller annan förmån, som åt någon upplåtits att af egendomen utgå, hafva blifvit af båda Kamrarne till Utskottet återremitterade. Enligt hvad diskussionsprotokollen utvisa, har man mot 104 § anmärkt, att den deri meddelade föreskrift, enligt hvilken egendomarne oivkorligen skola, först hvar för sig, och derefter gemensamt, utropas till försäljning, kunde inverka menligt på egarnes af de särskilda egendomarne rätt, enär en sådan egare, äfven om han för sin egendom bjöde en köpeskillning, som fullt betäckte hvad af den gemensamma inteckningen borde ur hans egendom utgå, men ej hade tillgångar att inköpa alla egendomarne, äfventyrade att få gå ifrån sin egendom, så snart vid det gemensamma utropet en försäljningssumma erhöles, som öfverstege sammanlagda beloppet af hvad som bjudits vid de särskilda utropen. Gemensam försäljning har derföre ansetts ej böra ifrågakomma, i händelse antingen genom de särskilda utropen den gemensamma inteckningen blifvit till fullo betäckt eller ock de särskilde egarne för att rädda sina fastigheter fylde bristen.

Mot det af Utskottet i 2 mom. af 104 § föreslagna tillägg att, om vid gemensamma utropet högre köpeskillning erhålles än vid de särskilda utropen, och öfverskottet således skall på hvarje särskild egendom fördelas, men det inträffar att en af egendomarne ej har taxeringsvärde sig åsatt, öfverskottet i sådant fall skall mellan *samtliga* egendomarne fördelas, ej såsom eljest efter taxeringsvärdet, utan efter den för hvarje egendom bjudna köpeskillning, har särskildt blifvit erinradt, att den omständighet, att tilläfvventyrs en liten, afsöndrad lägenhet, ett torp o. d., som gemensamt med andra egendomar häftade för en intecknad skuld, ej hunnit taxeras, icke skäligen borde medföra tillämpning af en helt annan grund för fördelning af köpeskillningsmedlen emellan de öfriga.

Orsaken till återremissen af 105 § synes endast hafva varit det samband den eger med de jemväl återförvisade 103 och 104 §§, af hvilkas blifvande innehåll densammas lydelse kunde blifva beroende.

Stadgandet i 104-§ att i det fall, som der afses, egendomarne skola dels hvar för sig och dels gemensamt utropas till försäljning är hemtadt från nu gällande lag, Kongl. Förordningen den 16 Juni 1875, och har till ändamål att åt samtliga rättegående bereda den högsta möjliga köpeskillning. Vid sådant förhållande och om än genom det föreskrifna försäljnings sättet någon gång skulle kunna inträffa, att en af de särskilda fastigheternas egare, hvilken vid fastighetens första utrop stannat för högsta budet, måste låta egendomen ånyo säljas, ehuru den bjudna köpe-

skillingen lemnade full tillgång för den gemensamma in-teckningens gäldande, ansåg dock Utskottet, vid ärendets förra behandling, betänkligheter desto hellre möta att frångå det så nyligen som 1875 antagna lagstadgandet, som svårigheter stundom kunde uppstå att vid auktionstillfället med erforderlig noggrannhet bedöma om och i hvad mån den gemensamt in-tecknade fordringen kunde af de för de särskilda fastigheterna bjudna köpeskillingarne fullt utgå, samt en missräkning härvid lätt kunde framkalla tvister och förvecklingar. Sedan nu emellertid stadgandet blifvit af båda Kamrarne återförvisadt i syfte att för de särskilda egarne underlätta utvägen att, såvidt det utan förfång för in-teckningsegaren kan ske, sjelfva inropa och få behålla sina fastigheter, har Utskottet ansett ofvan-nämunda betänkligheter ej böra utgöra hinder för förslaget om arbetande i nyss antydda syfte. Enligt det förslag till förändrad lydelse af 104 § Utskottet nu går att framlägga, komma således ej egendomarne att vid gemensam försäljning utropas, i händelse köpeskillingarne vid de sär-skilda utropen äro tillräckliga för den in-tecknade gäldens betalning eller, om brist uppstår, denna, på sätt för likartadt fall i 105 § stadgas, ge-nast till auktionsförrättaren erlägges. Då med den sålunda ifrågasatta förändringen endast afsetts att betrygga de särskilda fastighetsegarnes rätt, har Utskottet, för den händelse två eller flera af de gemensamt in-tecknade egendomarne tillhörde samma person, ansett dennes böra med-gifvas att, om han finner sådant för sig förmånligt, fordra gemensam för-säljning af de honom tillhöriga egendomarne, hvarjemte Utskottet genom en mindre redaktionsförändring i slutet af 2 mom. sökt undanrödja den anmärkning, som mot detsammes förra lydelse förekommit.

Vidare och då af ändringen i 1 mom. följer att auktionsförrättaren måste verkställa en beräkning, huruvida de först bjudna köpeskillingarne förslå till den gemensamma in-teckningens gäldande, torde ett tredje mo-ment böra tilläggas angående de grunder, som vid denna beräkning skola följas; Och har Utskottet i detta hänseende upptagit de stadganden, som 2 mom. af 105 § innehåller.

I följd af detta nya moment i 104 § synes slutligen nyssberörda 2 mom. i 105 § kunna erhålla en kortare redaktion, så att deri hänvisas till 104 §.

På grund af hvad nu blifvit anfördt, får Utskottet hemställa,

8:o) att 104 och 105 §§ måtte erhålla följande lydelse:

104 §.

Skola flera fasta egendomar, som för en fordran äro gemensamt intecknade, säljas, varde, så framt någon af dem häftar för särskild inteckning eller kommit i särskild egares hand, hvarje egendom för sig till försäljning utropad. Gå ej vid denna försäljning egendomarne så högt, att fordran, för hvilken de äro gemensamt in-tecknade, fullt kan gäldas; då skola, der ej innehafvaren af denna fordran samtycker, att vid de skedda utropen må förblifva, eller hvad för honom ur köpeskillingarne brister genast erlägges, alla egendomarne gemensamt utropas till försäljning. Äro två eller flera bland egendomarne i samme egares hand, skall ock, der han det äskar, gemensamt utrop ega rum af de egendomar, som honom tillhöra. Ej skola dock fastigheter i särskilda län eller städer, eller fastighet å landet och sådan i stad gå i en försäljning, der ej fastigheterna tillhopa utgöra en egendom, eller alla rättgäande det medgifva.

Gå ej vid det gemensamma utropet egendomarne öfver sammanlagda beloppet af det, som bjudits vil de särskilda utropen, stånde vid första försäljningen fast: gå de högre; gälle sista försäljningen, och varde öfverskottet på de gemensamt utropade egendomarne fördeladt efter de uppskattningsvärden, hvarest allmän bevillning utgick för nästföregående år. Har någon af egendomarne blifvit styckad, och finnes ej sådant uppskattningsvärde för hvarje del; då skall den på egendomen belöpande andel i öfverskottet mellan delarne skiftas efter den för hvarje del bjudna köpeskillning.

Då beräknas skall, huruvida de först bjudna köpeskillingarne förstå till gäldande af den gemensamma in-teckningen, skall, med tillämpning af de i 127, 128 och 129 §§ stadgade grunder, hvarje fordran, som på frågan inverkar, upptagas till det belopp, hvartill den beräknas uppgå den dag, å hvilken enligt 121 § sammanträde för köpeskillningens fördelning skall ega rum.

105 §.

Häftar egendom, på grund af in-teckning eller enligt 11 Kap. 2 § Jordabalken, för servitut, nyttjanderätt, eller

rätt till afkomst eller annan förmån, som åt någon upplåtits att af egendomen utgå; varde egendomen till försäljning utropad med förbehåll om rättighetens bestånd. Finnes härvid att någon, som eger bättre rätt, ej kan ur den bjudna köpeskillingen erhålla full godtgörelse; då skall, derest ej denne samtycker att vid det skedda utropet må förblifva, eller hvad för honom ur köpeskillingen brister genast af rättighetens innehafvare till auktionsförrättaren erlægges, egendomen utropas å nyo, utan förbehåll om rättighetens bestånd. Stiger köpeskillingen då högre, gälle sista försäljningen; i annat fall stånde vid den första fast. Vid beräkningen huruvida den först bjudna köpeskillingen förslår åt dem, som ega bättre rätt, varde förfaret så som i 10 § om jordrans beräkande är stadgadt.

116 §.

Denna paragraf, hvori föreskrifves, bland annat, att der utmätt lös egendom blifvit såld, utmätningssmannen skall, så vida ej annorlunda särskildt stadgas, sist åtta dagar efter försäljningen tillhandahålla borgenären betalning för hans fordran, har blifvit oförändrad antagen af Första Kammaren. Andra Kammaren åter har godkänt paragrafen med den ändring, att orden »sist åtta dagar» ändrats till: *sist fjorton dagar*.

Det motiv, som blifvit inom Kammaren till stöd för ändringen anfördt — eller att, till fromma för så väl gäldenären som borgenären, en högre köpeskillning antagligen ej sällan skulle erhållas, om genom en något längre redovisningstid det blefve för utmätningssmannen möjligt att kunna, alltid på eget ansvar, lemna säkre köpare några dagars anstånd med liqviden — torde icke sakna giltighet, och då härtill kommer att en redovisningstid af endast åtta dagar kan, åtminstone på landet, vara väl kort för fogden, i händelse auktionen icke hållits af honom, utan af länsmannen eller annan man, och denne sedermera skall insända de influtna medlen till fogden, har Utskottet, enär en tid mellan åtta och fjorton dagar icke lämpligen kan ifrågasättas, ansett en sådan sammanjemkning af besluten kunna ske, att den af Andra Kammaren antagna redovisningstid godkännes, men att i sammanhang dermed närmare än som skett antydes, att redovisningen, der så ske kan, må tidigare verkställas; och föranlättes därför Utskottet hemställa:

9:o) att Kamrarne, med frånträdande af sina förra beslut angående 116 §, ville för denna paragraf antaga följande lydelse:

Då utmätt lös egendom blifvit såld, skall utmätningssmannen skyndsamligen och, der ej nedan annorlunda stadgas, sist inom fjorton dagar efter försäljningen af försäljningssumman, så långt den förslår, tillhandahålla den, som utmätning vunnit, betalning för hans fordran. Hafva penningar annorledes än efter försäljning till utmätningssmannen influtit, skola de inom lika tid derefter hållas borgenären tillhanda.

Innan dom eller utslag, på grund hvaraf utmätning skett, vunnit laga kraft, må dock betalning ej af borgenären lyftas annorledes än mot pant eller borgen.

Har fogde till utmätningssman i sitt ställe satt annan man, fullgöre dock fogden sjelf hvad, efter ty ofvan är sagdt, utmätningssman åligger, der han ej åt den, som förrättat utmätningen, uppdragit att medlen borgenären tillhandahålla och denne derom blifvit underrättad.

134, 179 och 185 §§.

Mot 179 §, hvilken båda Kamrarna återremitterat, har blifvit anmärkt, att då uti de fall, hvarom denna paragraf handlar, tid för klagan öfver öfverexekutors utslag skall räknas från utslagsdagen och icke från delfäendet, och således några dagar af besvärstiden ofta kunna hafva tilländagått innan parten hinner få kännedom af utslaget, den besvärstid af tjugo dagar, hvilken enligt paragrafen skulle vara regel för de flesta delar af riket, blefve för många landsorter allt för kort. Särskildt har i detta afseende framhållits Wermlands och Kopparbergs län.

I anledning häraf får Utskottet föreslå, att besvärstiden måtte såsom regel fastställas till den tid, som nu i utsökningsmål är stadgad för större delen af riket, eller tretio dagar, men att den för de fyra nordligare af de norrländska länen måtte bestämmas till fyratiofem dagar. För klagan öfver utslag af öfverexekutor för stad, der Hofrätt har sitt säte, torde dock den af Utskottet föreslagna tid kunna bibehållas.

Då i följd af besvärstidens utsträckning till fyratiofem dagar det kan inträffa, att tid för klagan öfver auktion å utmätt fast egendom icke hunnit tilländagå när sammanträde för köpeskillingens fördelning hålles, lära ändringarna i 179 § påkalla en ändring i 134 §.

Uti 180 och 182 §§ hänvisas i fråga om besvärstiden till 179 §. Då uti de fall, hvarom 180 och 182 §§ handla, klagotiden, så snart utslaget ej afkunnats muntligen, skall räknas, icke från utslagsdagen, utan

från delfäendet, förefinnas visserligen icke i detta fall samma skäl, som påkallat en förlängning af besvärstiden i 179 §, men då misstag och förvecklingar lätteligen skulle kunna föranledas i händelse olika besvärstider stadgades i dessa paragrafer, har Utskottet icke ansett sig böra ifrågasätta någon ändring i 180 och 182 §§. Deremot torde den ändring kunna vidtagas i 185 §, att tiden, inom hvilken klaganden skall till Hofrätten inkomma med bevis om dagen, då vederparten af besvärshandlingarna fått del, samt återställa handlingarna eller ingifva styrkt afskrift deraf, får af Hofrätten bestämmas efter omständigheterna och icke — såsom Kongl. Maj:ts förslag innehåller — ovillkorligen skall vara dubbla besvärstiden. Härigenom vinnes, dels att i detta hänseende en förlängning af processen i Hofrätten icke behöfver blifva en följd utaf utsträckning af besvärstiderna i 179 §, dels ock att tiden för ingifvande af delgifningsbeviset kan i hvarje särskildt fall jemkas efter afståndet mellan klagandens och förklarandens vistelseort och den tid som således i verkligheten behöfver åtgå för den förre att ombesörja delgifningen.

Utskottet hemställer således:

10) *dels att 179 § måtte erhålla följande lydelse: Vill någon öfverklaga öfverexekutors slutliga utslag, som muntligen eller efter anslag meddelas i mål, hvarom i 2 Kap. sägs, eller i fråga om fördelning af köpeskillning för fast egendom, som blifvit af öfverexekutor såld, eller på klagan öfver utmätning, auktion å fast egendom eller förslag till köpeskillings fördelning; ingifve sina besvär till Hofrätten i mål från Norrbottens, Westerbottens, Jemtlands och Westernorrlands län före klockan tolf å fyratiofemte dagen, samt i mål från öfriga delar af riket före klockan tolf å tretionde dagen eller, då klagan föres mot utslag af öfverexekutor för stad, der Hofrätt har sitt säte, å tjugonde dagen från den dag, då utslaget muntligen afkunnades eller, om det blifvit efter anslag meddeladt, från den dag, å hvilken utslaget är stäldt.*

För klagan öfver auktion, som af öfverexekutor hållen är, vare tid, som nu är sagd, räknad från auktionsdagen.

dels att Kamrarne, med frånträdande af sina angående 134 och 185 §§ fattade beslut, måtte för dessa paragrafer antaga följande lydelse, nemligen för 134 §:

Är auktion å utmätt fast egendom öfverklagad eller har den för klagan öfver auktionen bestämda tid icke tilländagått, må ej, mot köparens bestridande, utdelning ur köpeskillingen lyftas annorledes än mot pant eller borgen;

och för 185 §:

Pröfvas den klagande ej hafva skäl för sin talan, gifve Hofrätten genast sitt utslag derå. Finner Hofrätten någon böra öfver besvären höras, vare klaganden pliktig att besvärshandlingarna uttaga och dem i hufvudskrift eller besannad afskrift vederparten tillställa, så ock att inom tid, som Hofrätten bestämmer, räknad från den dag föreläggandet genom anslag inom Hofrätten kungöres, till Hofrätten inkomma med bevis om dagen, då vederparten af besvärshandlingarna fått del, samt återställa handlingarna eller ingifva styrkt afskrift deraf. Underlåter klaganden att inom föreskrifven tid inkomma med bevis om delgifvandet, och kommer ej heller vederparten in med förklaring; eller varda ej inom samma tid besvärshandlingarna återställda eller styrkt afskrift deraf ingifven; då må ej besvären till vidare pröfning upptagas, med mindre inom sagda tid laga förfall för klaganden visas. Visas förfall, sätte Hofrätten ut ny tid. Styrker klaganden, att vederparten vistas utrikes, eller att ej vederligt är, hvar han sig uppehåller, och har han ej för sig ställt ombud, sätte Hofrätten ock ut ny tid och förelägge tillika klaganden att till Hofrätten ingifva besannad afskrift af besvärshandlingarna och sedan låta i allmänna tidningarna i den ordning, som i 181 § sägs, kungöra, att besvär i målet blifvit anförda, och att besvärshandlingarna finnas hos Hofrätten att tillgå.

B. Förslaget till förordning om nya utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall.

9, 10, 11, 12 och 19 §§.

Båda Kamrarne hafva till Utskottet återförvisat de delar af 19 §, hvori föreslås förändrad lydelse af 2 § 3 mom. och 126 § i Konkurs-

lagen. Derjemte har Första Kammaren återremitterat 9 §, hvilken deremot blifvit antagen af Andra Kammaren.

I händelse Kamrarne anse, att den i 86 § utsökningslagen föreslagna edgång bör borttagas och att i stället föreskrift skall införas i konkurslagen derom att borgenär eger söka gäldenärs försättande i konkurs, så snart denne vid utmätning icke uppgifvit utmättningsbar tillgång till gäldens betänkande, torde 9 § i nu förevarande förordning böra alldeles utgå, hvarjemte det blir nödigt att vidtaga åtskilliga ändringar i 19 §.

Vidare och i händelse Kamrarne bifalla Utskottets sammanjemkningsförslag vid 103 § utsökningslagen, och försäljning af utmätt fast egendom genom upp- och afslag således kan ifrågakomma, torde den § i Kongl. Maj:ts förslag, som bestämmer sättet för dylik försäljning (13 §), böra åter upptagas, fast med en mindre redaktionsändring; Och synes denna paragraf böra hafva sin plats näst före 13 §.

Af uteslutandet af 9 § följer, att 10, 11 och 12 §§ i Utskottets förra förslag måste erhålla annan nummer.

I följd af hvad sålunda blifvit anfördt och med stöd af den Utskottet medgifna befo genhet att föreslå jemkningar, hemställer alltså Utskottet:

11:o) att Kamrarne, med frånträdande i vissa delar af sina förut fattade beslut, ville besluta

att 9 § i Utskottets förra förslag skall utgå;

att i följd häraf 10, 11 och 12 §§ skola erhålla paragrafnumren 9, 10 och 11;

att efter sistnämnda paragraf måtte intagas en ny paragraf, som erhåller paragrafnumret 12 och följande lydelse:

I fråga om sättet för försäljning af utmätt fast egendom genom utrop i upp- och afslag varder, i stället för de i Förordningen den 29 November 1823 derom gifna föreskrifter, förordnadt:

Skall vid utmätningssauktion å fast egendom försäljningen ske genom utrop i upp- och afslag, bestämmes först uppslagssumman genom bud och öfverbud, till dess något vidare bud ej göres. Derefter varde dubbla beloppet af det af utmättningsman å fastigheten satta värde lagdt till uppslagssumman och egendomen utropad för

sammanlagda beloppet, hvilket, om det ej bjudes, smärningom genom afslag minskas, till dess någon säger »mitt», eller beloppet nedgått till hvad först i uppslag bestämdes; och bör, om under afslagsutropen två eller flere på en gång ropa »mitt», auktionen derefter endast dem emellan fortgå i uppslag, och då blifvande högsta budet med klubbslag fastställas;

och att 19 § skall erhålla följande lydelse:

33 § i konkurslagen den 18 September 1862 upphäfves, och nedannämnda paragrafer i samma lag erhålla följande förändrade lydelse:

2 §. Borgenär ege och söka, att gäldenärs egendom afträdas skall i följande fall, nemligen:

1. då gäldenär är för skuld rymd, eller veterligen ur riket faren och anledning är för handen, att han förblifver utrikes för att undgå borgenärers kraf;

2. då verkställighet af utmätning, hvarigenom all gäldenärs kända egendom medtagas skulle, blifvit för annans fordran sökt;

3. då gäldenär svikligen, borgenärer till förfång, afhänder sig eller undanskaffar sina tillgångar.

3 §. Har borgenär klar och förfallen fordran; ege jemväl söka, att gäldenärs egendom afträdas skall: då gäldenären håller sig undan, och icke för sig ställt ombud, som rätt för honom gör, eller lemnat känd egendom kvar, som mot hans veterliga gäld synes svara; då vid utmätning för den fordran gäldenär funnits sakna full tillgång till skuldens gäldande, eller uppgifven tillgång funnits tvistig eller af annan orsak ej kunnat straxt till betalning i laga ordning användas; så ock då verkställighet af utmätning å gäldenärs egendom blifvit af annan borgenär äskad, och skälig anledning är att befara, att, efter försäljning af den egendom, tillgång till de öfrigas förnöjande ej finnes.

20 §. Är gäldenär, efter ty i 153 § Utsökningslagen skils, för öfverträdande af reseförbud insatt i häkte, då offentlig stämning å hans borgenärer utfärdas; varde derutur lösgifven, sedan han boupppteckningen med ed fästat: ställe sig dock till efterrättelse hvad i 19 § sagdt är.

22 §. Begifver sig gäldenär från sitt hemvist utan att hafva iakttagit hvad honom efter 19 och 21 §§ åligger; då må han i häkte hållas till dess han sådant åliggande fullgjort: uteblifver han, då han efter kallelse sig inställa borde; varde genast hemtad: afviker han från det ställe, dit han kallad eller hemtad blifvit, medan hans närvaro der erfordras; varde i häkte förvarad under den tid, som för ändamålet nödig pröfvus. Kostnaden för gäldenärens hållande i häkte drabbe i dessu fall konkursboet.

24 §. Då anledning förekommer, att gäldenär i häkte förvara, eller att tredskande gäldenär hemta, efter hvad i 22 § sägs; anmäle det Rättens ombudsman hos Rätten eller domaren, som derom förordnar.

25 §. Sedan uppteckning af gäldenärs bo skett, låte Rätten eller domaren, ändå att han jäfvig är, genast kalla gäldenären att å viss dag, sist inom fjorton dagar, bouppteckningens riktighet med ed fästa. Å landet må sådan ed afläggas inför domaren, der ej ting snart infaller.

Är gäldenär häktad, eller aflägsat boende; då må Rätten eller domaren tillåta honom att edgången inför närmaste domstol fullgöra.

29 §. Gäldenär vare pliktig gifva borgenärerna, deras gode män eller sysstomän, de underrättelser om konkursboets tillstånd och tillhörigheter, som af dem äskas: tredskas han; ege Rätten eller domaren, på framställning af Rättens ombudsman, honom förelägga, att det fullgöra vid äfventyr af häkte.

126 §. Nu varder under förvaltningens lopp, förr eller senare, uppenbart, att konkursboets tillgångar ej förslå till kostnaderna för boets utredning och konkurssakens behandling; då skall Rättens ombudsman, med företeende af gode människens eller sysstomännens derom afgifna framställning, förhållandet hos Rätten anmäla, och ege Rätten förordna, att vidare behandling af konkurssaken ej eger rum, derest ej inom tretio dagar borgenär eller gäldenären visar, att tillräckliga medel för konkurssakens fortsättning äro att tillgå.

Finnes ej i boet tillgång till gäldande af kostnaden för den offentliga stämningens kungörande och kallelsebreffs afsändande, njute Rätten eller domaren ersättning af allmänna medel, för hvad till sådant ändamål förskjutet blifvit.

Stockholm den 11 Maj 1877.

På Särskilda Utskottets vägnar:

K. J. BERG.

Reservationer:

vid 85 och 86 §§ af förslaget till utsökningslag:

af Herr Berg: »Ehuru äfven jag ansett Utskottet, till följd af den från båda Kamrarna skedda återremiss af nu ifrågavarande paragraf, icke kunnat undandraga sig att framlägga ett nytt förslag i det med återremissen afsedda syfte, kan jag dock ej underlåta att uttala min åsigt om det mindre lämpliga att, såsom nu blifvit ifrågasatt, med uteslutande af den förra fattigdomseden, i stället förklara gäldenärens vid utmätning konstaterade medellöshet utgöra anledning till hans försättande i konkurs-tillstånd. Ändamålet med konkurs är nemligen, efter min åsigt, att utreda ett gäldbundet bo och genom befintliga tillgångars realisering åt borgenärerne, i den mån ske kan, bereda betalning för deras fordringar. Så snart all tillgänglig egendom blifvit i penningar förvandlad och den för utdelning deraf bestämde dag tilländagått, skall, enligt 125 § konkurslagen, konkursen anses afslutad, och om under förvaltningens lopp förr eller senare varder uppenbart att konkursboets tillgångar ej förslå till nödiga kostnaders bestridande eger, enligt 126 §, Rätten förordna att vidare behandling af konkurssaken ej eger rum. Häremot står den nu föreslagna föreskriften, enligt hvilken den omständighet, att gäldenären saknar alla tillgångar, skall i och för sig utgöra anledning till konkurs, i uppenbar motsägelse. Någon utredning och liquid kan då ej ifrågakomma. Konkursen måste, kort efter dess anhängiggörande, afskrifvas af samma orsak, som framkallat den, eller gäldenärens medellöshet, och med hans försättande i konkurstillstånd har således ingen-

ting annat vunnits, än att han derigenom blifvit tvungen att gå just den ed, hvilken, såsom innefattande en moralisk tortyr, man vill ur Utsökningslagen utesluta, men icke lärer för detta ändamål den vidlyftiga apparaten af en konkurs, med offentlig stämning, utseende af gode män m. m. vara erforderlig. Jag är ingen vän af onödiga edgångar, men tror ej att den nu ifrågavarande kan anses onödig. Någon stämna har ej heller, såvidt jag erfarit, inom Riksdagen höjt sig för densammas totala afskaffande. Men ryggas man tillbaka för en sådan åtgärd; vågar man ej genom gäldenärsedens borttagande lemna gäldenären tillfälle att saklöst undandraga sig att betala sin skuld, under måhända öppet erkännande att han har tillgångar, som han undangömmar, synes det mig vara rättare att tydligt i lagen uttala hans skyldighet att gå en sådan ed, än att tvinga honom dertill på omvägar, hvilka mången gång kunna för en redlig gäldenär medföra större olägenheter än sjelfva edgången. Anser man rättigheten att påfordra denna ed vara ett farligt vapen, som möjligen kan af borgenären missbrukas, må man, om man ej kan helt och hållet vrida vapnet ur hans hand, åtminstone icke göra det skarpare. Så torde dock förhållandet blifva, om gäldenärens fattigdom gifver borgenären ovilkorlig rätt att påyrka konkurs och dymedelst icke allenast tvinga såväl gäldenären som hans hustru och tjenstefolk att aflägga bouppteckningseden, utan äfven utverka förbud för gäldenären att lemna sitt hemvist, sköta sin tjenst o. s. v. — Vål torde det invändas att de besvär och kostnader, som med en konkursansökning äro förenade, skola afhålla mången borgenär att fordra gäldenärens försättande i konkurstillstånd, och att således edgångarnes antal skulle blifva mindre enligt det nu ifrågasatta förslaget än om edgången kunde omedelbart och utan konkurs påyrkas. Denna invändning synes mig dock ega föga giltighet i fråga just om de borgenärer, hvilka man befarar skola af förföljelselust eller andra dåliga motiv missbruka den dem gifna rättighet att fordra gäldenären på ed. För dem torde nemligen nämnde besvär och omkostnader, af hvilka senare dessutom en ej ringa del drabbar ej borgenären utan statsverket, desto mindre betraktas såsom något hinder för fullföljd af deras syftemål, som detta, genom de trakkasserier gäldenären till följd af konkursen tillskyndas, vida bättre befrämjas än genom en blott edgång. Äro åter rolerna ombytta, är det fråga om en oredlig gäldenär, torde han väl, om han har att göra med en obemedlad eller godmodig borgenär, kunna hoppas att undgå äfventyret att nödgas med ed bekräfta sin oförmåga att betala och sålunda opåtaladt kunna till borgenärens förfång undanhålla sina tillgångar, men vinsten häraf synes mig minst sagdt tvifvelaktig.

För min del skulle jag således ansett högeligen önskvärdt, om Utskottets förslag i denna del kunnat bibehållas, utan annan förändring än möjligen ett tillägg, hvarigenom tydligen utmärktes att underlåtenhet att gå den föreskrifna edgången ej skulle leda till annan påföljd än att, enär på grund deraf anledning förefinnes att gäldenären innehade tillgångar, dem han ville undanhålla, hans försättande i konkurs deraf kan blifva en följd. Då jag emellertid finner min enskilda mening höra underordnas den inom Riksdagen uttryckta åsigt, har jag ej ansett mig höra i sådan syftning framställa något yrkande.»

af Herrar *W. Stråle, Holmberg, Friherre Wrede, Reutersvärd, Grefve Horn, Widmark* och *Bergius*, hvilka instämde med herr Berg;

af Herr *Samzelius*, som förklarade sig hufvudsakligen instämma med Herr Berg;

af Herr *Farup*: »Jag anser bibehållandet af denna paragraf, sådan den lyder enligt Kongl. Maj:ts nådiga proposition, som ett väsentligt framsteg. Så länge edgångar i allmänhet icke borttagas och något annat sättes i deras ställe, och så länge det i alla fall beror på borgenär att låta gäldenär gå denna eden vid konkurs, så kan icke något förloras, men väl mycket vinnas vid att genast låta gäldenär, på sätt här föreskrifves, gå eden, dervid konkurs och alla dermed förenade olägenheter och kostnader böra undvikas.»

vid 104 och 105 §§ af förslaget till utsökningslag:

af Herr *Bergius*, som ansåg Kongl. Maj:ts proposition i dessa paragrafer böra godkännas.

Rättelser

*i Särskilda Utskottets för behandling af förslag till utsökningslag Memorial
N:o 4 (i Samlingen N:o 8).*

Sid. 13, rad. 13 nedifr. står: *harje del; läs: hvarje del;*

Sid. 14, rad. 14 uppifr. står: *10 § läs: 104 §*
